Klasa Va – język polski (poniedziałek – 1 czerwca)

Kochani! Dzisiaj omówimy ostatnie zagadnienie ze składni zdania pojedynczego. Mianowicie: nauczycie się, jak wykonać wykres takiego zdania.

Temat: Wykres zdania pojedynczego.

Poznaliście już wszystkie części zdania: podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik. Wiecie, że orzeczenie z podmiotem tworzą związek główny w zdaniu, a pozostałe wyrazy tworzą związki poboczne.

I. NOTATKA:
Aby poprawnie wykonać wykres zdania pojedynczego, należy:

1. Odszukać w zdaniu orzeczenie i podkreślić je dwiema liniami.
2. Zadać pytanie o wykonawcę czynności, czyli o podmiot) – przeważnie kto, co? Odszukać go i podkreślić jedną linią
3. Zapisać zależność podmiotu i orzeczenia (tak, jak to robiliście w ćwiczeniach, określając związki wyrazowe),

	co robi?	
np. Zosia	kto, co?	odpoczywa
(podmiot)		(orzeczenie)

4. Dopisać odpowiednie określenia w grupie podmiotu (wyrazy, które określają podmiot) oraz w grupie orzeczenia (wyrazy, które określają orzeczenie). Graficznie można to przedstawić tak:

	co robi?	
Zosia	kto, co?	odpoczywa
jaka?		gdzie?
miła		w ogrodzie

5. Nazwać dopisane części zdania – przydawki, okoliczniki, dopełnienia. I tak w powyższym zdaniu: wyraz *miła* określa podmiot, zatem jest przydawką, natomiast wyraz *w ogrodzie* określa orzeczenie i odpowiada na pytanie *gdzie?*, zatem jest okolicznikiem.

……

II. Aby utrwalić te wiadomości, otwórzcie zeszyty ćwiczeń na stronie 101.

a) W ćwiczeniu pierwszym w miejsce zdania pojedynczego nierozwiniętego (zawiera tylko i wyłącznie samo orzeczenie) utwórzcie również zdanie pojedyncze (nadal musi mieć jedno orzeczenie), ale rozwinięte (dodajcie co najmniej trzy określenia – wszystkie znajdą się w grupie orzeczenia, tzn. będą określały orzeczenie).

b) W ćwiczeniu drugim, w wolnych miejscach na wykresach dopiszcie odpowiednie pytania, np.
ma – co? - oczy, oczy – jakie? - wielkie

c) W ćwiczeniu trzecim podany wykres należy uzupełnić wyrazami tworzącymi zdanie, które znajduje się powyżej. Pamiętajcie, by najpierw odszukać orzeczenie i podmiot, a potem ich określenia.

d) W ćwiczeniu czwartym podano 2 zdania pojedyncze i dwa wykresy. Należy dopasować zdania do wykresu i odpowiednio zapisać poszczególne części zdania.

e) Na zadanie domowe wykonajcie ćw. 5. Nie przesyłajcie do mnie. Jutro pokażę Wam, jak powinny wyglądać wykresy, to sobie sprawdzicie. Postarajcie się „przegryźć” przez te wszystkie zagadnienia i jak najwięcej zrozumieć.

Pozdrawiam Was serdecznie, Izabela Kornaś